

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра таксації лісу та лісового менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

ННІ лісового і садово-паркового господарства
“11”червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Управління лісогосподарським виробництвом»**

Галузь знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»

Спеціальність Н4 «Лісове господарство»

Освітня програма «Лісове господарство»

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробник: Володимир БЛИЦИК, доцент кафедри таксації лісу та лісового менеджменту, к. с.-г. н., доц.

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни

Навчальний курс «Управління лісогосподарським виробництвом» полягає у наданні магістрантам системи знань з управління лісогосподарським виробництвом, які необхідні їм для успішного здійснення професійної діяльності на первинних посадах випускників магістратури за спеціальністю «Лісове господарство». Лісове господарство як складний комплекс, де функціонують в тісній взаємодії соціально-економічні та екологічні системи, потребує відповідного кваліфікованого управління. Завданням курсу є допомогти магістрантам опанувати теоретичними основами та практичними навиками самостійної управлінської діяльності, а також зорієнтувати їх на самостійне поновлення знань з управління. Студенти повинні володіти системним підходом в управлінні виробництвом, вміти здійснювати організаційне, функціональне й посадове регламентування, оформляти основні управлінські документи, готувати й приймати типові управлінські рішення, оцінювати особисті й ділові якості працівників у базових підприємствах лісової галузі.

Навчальна дисципліна «Управління лісогосподарським виробництвом» є прикладною, базується на економічних, лісівничих, технологічних дисциплінах і є однією із завершальних у формуванні системи знань за освітнього ступеня «Магістр».

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	Н4 Лісове господарство	
Освітня програма	Лісове господарство	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	6 год.
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	75 год.	106 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни полягає у наданні магістрантам системи знань з управління лісогосподарським виробництвом, які необхідні їм для успішного здійснення професійної діяльності на первинних посадах випускників магістратури за спеціальністю «Лісове господарство».

Завданням курсу є допомогти магістрантам опанувати теоретичними основами та практичними навиками самостійної управлінської діяльності, а також зорієнтувати їх на самостійне поновлення знань з управління.

Набуття компетентностей:

• *інтегральна компетентність (ІК):* Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі лісового та мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

• *загальні компетентності (ЗК):*

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

• *спеціальні (фахові) компетентності (СК):*

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень.

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 4. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 5. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері лісового господарства та у ширших контекстах, забезпечувати якість, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.

РН 8. Розробляти та вдосконалювати технологічні і виробничі процеси, впроваджувати сучасні цифрові технології. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення

для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.

РН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Теоретичні основи управління та його особливості в лісовому господарстві														
Тема 1. Зміст дисципліни та особливості управління лісогосподарським виробництвом	1-2	15	4	2			9	15	1					14
Тема 2. Структура управління лісовим господарством України	3-4	15	4	2			9	15	1	2				12
Тема 3. Цілі та функції управління виробництвом	5-6	15	4	2			9	15	1					14
Тема 4. Методи управління	7-8	15	4	2			9	15	1	2				12
Разом за модулем 1		60	16	8			36	60	4	4				52
Модуль 2. Кадрове, інформаційне та науково-технічне забезпечення управління лісогосподарським виробництвом														
Тема 5. Кадри в системі управління	9-10	20	4	2			14	20	1					19
Тема 6. Інформаційне забезпечення управління	11-12	20	4	2			14	20	1					19
Тема 7. Управлінське рішення	13-15	20	6	3			11	20	2	2				16
Разом за модулем 2		60	14	7			39	60	4	2				54
Усього годин		120	30	15			75	120	8	6				106

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміст дисципліни та особливості управління лісогосподарським виробництвом	4
2	Структура управління лісовим господарством	4
3	Цілі та функції управління виробництвом	4
4	Методи управління	4
5	Кадри в системі управління	4
6	Інформаційне забезпечення управління	4
7	Управлінське рішення	6
	Всього	30

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення виробничої структури та розробка структури управління лісництвом базового підприємства лісової галузі	4
2	Аналіз кваліфікаційних характеристик працівників підприємств галузі ЛГ України, та самооцінка власної готовності до роботи на посадах	4
3	Документаційне забезпечення управління: ознайомлення з СЕД «Megapolis» та техніко-економічними документами лісництва	2
4	Порядок підготовки й прийняття управлінського рішення лісничим (на прикладі конкретної виробничої ситуації)	2
5	Тренінг-навчання з управління конфліктами в колективі лісогосподарського підприємства	3
	Всього	15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка посадових інструкцій для первинних посад, на які заступають випускники спеціальності «Лісове господарство» з ОС «Магістр»	20
2	Ознайомлення з типологією особистостей людини, визначення власного типу особистості та своїх схильностей до управлінської діяльності	16
3	Оцінка ділових і професійних якостей при відборі персоналу та формування кадрового резерву підприємств галузі ЛГ України	39
	Всього	75

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- самооцінювання.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи управління та його особливості в лісовому господарстві		
ПР № 1. Вивчення виробничої структури та розробка структури управління лісництвом базового підприємства лісової галузі	РН 1, 4, 11. Оволодіти системним підходом в баченні й формуванні виробничої структури й структури управління базового підприємства лісової галузі. Усвідомити кваліфікаційні вимоги до працівників, посади яких мають право займати фахівці зі спеціальності «Лісове господарство». Знати методи оцінки особистих і ділових якостей працівників, порядок проведення атестації працівників.	20
ПР № 2. Аналіз кваліфікаційних характеристик працівників підприємств галузі ЛГ України, та самооцінка власної готовності до роботи на посадах		15
СР № 1. Розробка посадової інструкції для первинних посад, на які заступають випускники спеціальності «Лісове господарство» з ОС «Магістр»		10
СР № 2. Ознайомлення з типологією особистостей людини, визначення власного типу особистості та своїх схильностей до управлінської діяльності		10
Модульний контроль № 1		45
Всього за модулем 1		100

Модуль 2. Кадрове, інформаційне та науково-технічне забезпечення управління лісгосподарським виробництвом		
ПР № 3. Документаційне забезпечення управління: ознайомлення з СЕД «Megapolis» та техніко-економічними документами лісництва	РН 3, 5, 7, 8. Розуміти значення світогляду керівника в здійснюваній ним управлінській діяльності. Знати за сутнісними й класифікаційними ознаками систему основних документів загального управлінського й суто галузевого характеру. Вміти аналізувати виробничі ситуації й розробляти та оформлювати в письмовій формі проекти управлінських рішень.	15
ПР № 4. Порядок підготовки й прийняття управлінського рішення лісничим (на прикладі конкретної виробничої ситуації)		15
ПР № 5. Тренінг-навчання з управління конфліктами в колективі		15
СР № 3. Оцінка ділових і професійних якостей при відборі персоналу та формування кадрового резерву підприємств галузі ЛГ України		10
Модульний контроль № 2		45
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Складання пропущених модулів (контрольних робіт) або їх перескладання відбувається у формі усного опитування
Політика щодо академічної доброчесності:	списування під час модулів (контрольних робіт) та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Відповіді підготовлені за допомогою штучного інтелекту (GPT, Claude тощо) не зараховуються
Політика щодо відвідування:	відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із директором інституту)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1816>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- Рибак В.О., Рябченко В.І. Управління лісогосподарським виробництвом. Навчальний посібник. К.: Фітосоціоцентр, 2014. 470 с.;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Рибак В.О., Рябченко В.І. Управління лісогосподарським виробництвом. Навчальний посібник. К.: Фітосоціоцентр, 2014. 470 с.
2. Барбак Т.О., Марчук Ю.М., Ірклієнко С.П., Іванченко В.В., Никитюк П.А. Довідник працівника, відповідального за кадрову роботу на підприємствах лісового господарства України; «Укрцентркадриліс», Боярка, 2008. 199 с.
3. Кваліфікаційний довідник працівників лісового господарства України.
4. Завадський Й.С. Менеджмент. Т.1. Видання друге. К.: Україно-фінський інститут менеджменту й бізнесу, 1998. 542 с.
5. Бєседін М.О., Нагаєв В.М. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційний підхід (модульний варіант): Підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 496 с.
6. Діденко А.Н. Сучасне діловодство: навч. посібник. 5-те вид. К.: Либідь, 2006. 384 с.
7. Лісовий Кодекс України (Затверджено постановою Верховної Ради України № 3853-12 від 21.01.94 р. із останніми змінами від 08.04.2012 р.). Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.
8. Пушкар Р.М., Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія та практика. Підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Тернопіль: Карт-бланш, 2003. 490 с.
9. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник. К.: Академвидав, 2003. 608 с.
10. Виноградський М.Д., Беляєва С.В., Виноградська А.М., Шканова О.М. Управління персоналом: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 504 с.
11. Кредісов А.І., Панченко Є.Г., Кредісов В.А. Менеджмент для керівників. К.: "Знання", КОО, 1999. 556 с.
12. Лукашевич Н.П. Самоменеджмент. Теория и практика. Учебник. К.: Ника-Центр, 2007. 344 с.
13. Туленков М.В. Концептуальні засади організації сучасного менеджменту: Монографія. Київ-Ніжин: ТОВ "Видавництво "Аспект-Поліграф", 2006. 312 с.
14. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. Режим доступу: <http://www/nbu.gov.ua>
15. Офіційний сайт Державного агентства лісових ресурсів України. Режим доступу: <https://forest.gov.ua/>

16. Програма «Правозастосування й управління в лісовому секторі країн східного регіону дії європейського інструменту сусідства та партнерства». Режим доступу: <http://www.fleg.org.ua/>

17. Удосконалення організаційно-правового забезпечення державного контролю в лісовому господарстві. Режим доступу: http://www.enpi-fleg.org/site/assets/files/2119/report_storchoous_improving_organizational_and_legal_aspects_state_control.pdf

18. Загальна оцінка стану управління лісами в Україні. Режим доступу: http://www.enpi-fleg.org/site/assets/files/2122/report_storozhuk_forest_governance_assessment.pdf

19. Публічні звіти Держлісагентства. Режим доступу: <https://forest.gov.ua/agentstvo/komunikaciyi-z-gromadskistyuu/publichni-zviti-derzhlisagentstva>